

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Petra Příhody a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně **E. D.**, zastoupené zmocněnkyní A. P., proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2004, č. j. 2 Cad 56/2003 – 20,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2004, č. j. 2 Cad 56/2003 – 20 **s e** ve 2. výroku zrušujícím rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 9. 2002, č. xxx **z r u š u j e**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalovaná jako stěžovatelka domáhá zrušení druhého výroku shora uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým bylo zrušeno její rozhodnutí ze dne 4. 9. 2002, č. j. xxx a věc jí vrácena k dalšímu řízení. Uvedeným rozsudkem Městský soud v Praze jednak zamítl žalobu E. D. směřující proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 9. 2002, č. j. xxx (zamítající žádost E. D. o sirotčí důchody pro děti V., A., M., P. po jejich zemřelém otci V. D.), jednak zrušil rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 9. 2002, č. j. xxx (zamítající žádost E. D. o vdovský důchod po jejím zemřelém manželovi V. D.).

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá nesprávné právní posouzení spočívající v tom, že napadeným druhým výrokem městský soud rozhodl o zrušení a vrácení označeného rozhodnutí stěžovatelky přesto, že o žalobě proti tomuto rozhodnutí soud již dříve

pravomocně rozhodl. Stěžovatelka postoupila městskému soudu žaloby, rozhodnutí, doklady a vyjádření, a to ve věci žádosti o sirotčí důchod ke sp. zn. 2 Cad 56/2003 a ve věci žádosti o vdovský důchod ke sp. zn. 1 Cad 60/2003. Dne 2. 12. 2003 byl stěžovatelce doručen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2003, sp. zn. 1 Cad 60/2003, kterým byla zamítnuta žaloba E. D. proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 4. 9. 2002, č. j. 456 215 147 - č. II (zamítající žádost E. D. o vdovský důchod po jejím zemřelém manželovi V. D.). V tomto rozsudku Městský soud vyslovil právní názor, že zemřelý V. D. byl na území České republiky naposledy zaměstnán dne 6. 11. 1983, od skončení zaměstnání do jeho smrti dne 23. 10. 1986, a tedy nárok na vdovský důchod podle § 36 odst. 1 písm. a) zákona č. 121/1975 Sb. nevznikl. Za tohoto stavu pak nemohl být použit ani čl. IV. odst. 2 zákona č. 134/1991 Sb., podle kterého pokud nárok nevznikl před 1. 1. 1996 jen proto, že nebyla splněna podmínka trvalého pobytu zemřelého na území České republiky, považuje se podmínka za splněnou. U V. D. brání aplikaci právě skutečnost, že od ukončení jeho zaměstnání do dne jeho smrti uplynula doba delší dvou let. Rozsudkem kasační stížností napadeným vyslovil městský soud názor opačný, a to že V. D. splňoval podmínky nároku na plný invalidní důchod podle § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., a proto musí stěžovatelka znovu rozhodnout o nároku na vdovský důchod žalobkyně. Tento druhý názor považuje stěžovatelka za nesprávný a navíc soud rozhodl ve věci již pravomocně rozhodnuté, tedy nadbytečně. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud 2. výrok označeného rozsudku Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobkyně nevyužila práva se ke kasační stížnosti vyjádřit.

Ze soudního spisu vyplývá, že žalobkyně podala u stěžovatelky návrh ze dne 16. 9. 2002 na přezkoumání jejího rozhodnutí ze dne 4. 9. 2002, č. j. 456 215 147 - č. 1, 2 (ve věci sirotčího i vdovského důchodu), v němž namítla, že její manžel V. D. splňoval podmínky pro získání starobního důchodu, neboť posledních deset let před smrtí pracoval u ČSD, na území Kanady nepracoval a zemřel 18 měsíců po příjezdu, v době, kdy byly děti nezletilé. Tento návrh (žaloba) byl stěžovatelkou předložen Nejvyššímu správnímu soudu (7. 3. 2003) s vyjádřením k návrhu směřujícímu proti jejímu rozhodnutí č. I. (o nároku na sirotčí důchod). Nejvyšší správní soud návrh (žalobu) postoupil Městskému soudu v Praze, který současně určil příslušným k projednání a rozhodnutí. K výzvě tohoto soudu zmocněnkyně žalobkyně doplnila náležitosti žaloby podáním ze dne 19. 11. 2003, v němž výslovně označila napadené rozhodnutí ČSSZ „ze dne 4. 9. 2002, č. I., č. j. xxx“, věcně pak argumentovala pouze ve vztahu k nároku nezletilých dětí na sirotčí důchod a konečný návrh směřovala ke zrušení rozhodnutí ČSSZ „ze dne 4. 9. 2002, č. I., č. j. xx“. Vyjádření České správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 9. 2003 se vztahovalo rovněž k nároku dětí na sirotčí důchod. Při jednání soudu nebylo v protokole specifikováno, které rozhodnutí je předmětem řízení, byla čtena žaloba z č. I. 1 (původní návrh) včetně jejího doplnění ze dne 18. 11. 2003 (správně má být 19. 11. 2003), k důkazu bylo konstatováno rozhodnutí ČSSZ č. I. a byl proveden důkaz dávkovým spisem včetně rozhodnutí č. II. Na to byl vyhlášen rozsudek, v 1. výroku zamítající žalobu proti rozhodnutí č. I, ve 2. výroku zrušující rozhodnutí č. II. včetně vrácení této věci k dalšímu řízení.

Ze spisu Městského soudu v Praze sp. zn. 1 Cad 60/2003 vyplývá, že rozsudkem ze dne 25. 11. 2003 byla zamítnuta žaloba E. D. proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 9. 2002, č. j. xxx - č. II; rozsudek nabyl právní moci dne 2. 12. 2003. Rozsudek se týkal vdovského důchodu, soud jednal na základě shodného návrhu (žaloby) žalobkyně jako ve věci sp. zn. 2 Cad 56/2003, ovšem usnesením ze dne 4. 6. 2003 soud vyloučil žalobu směřující proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 4. 9. 2002, č. I., č. j. xxx k samostatnému projednání (spis sp. zn. 2 Cad 56/2003 již v té době byl veden).

Kasační stížností jsou uplatněny důvody nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a důvody nepřezkoumatelnosti rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., spočívající ve vadě řízení před soudem, který rozhodl o návrhu, o němž již bylo dříve pravomocně rozhodnuto. Nejvyšší správní soud je podle § 109 odst. 3 s. ř. s. vázán důvody kasační stížností – to neplatí v případě bylo-li řízení před soudem zmatečné. Zmatečností řízení před soudem se podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. rozumí mj. chybějící podmínky řízení.

Základní podmínkou řízení před soudem ve správním soudnictví je existence návrhu nebo žaloby, v případě soudního přezkumu zákonnosti správního rozhodnutí je to existence žaloby proti tomuto rozhodnutí směřující (§ 4 odst. 1 písm. a/, § 5, 32 s. ř. s.). Žalobkyně v daném případě sice v původním návrhu vyjádřila obecně nesouhlas s oběma rozhodnutími, ovšem k výzvě soudu specifikovala jako napadené rozhodnutí pouze rozhodnutí č. I., a proti němu směřoval i obsah doplnění žaloby a žalobní petit. Z toho plyne, že žaloba byla žalobkyní podána jen proti rozhodnutí č. I. (ve věci sirotčího důchodu dětí) a jen o tomto návrhu mohl soud jednat a rozhodovat. Tomu nasvědčuje i existence druhé žaloby směřující proti rozhodnutí č. II. (ve věci vdovského důchodu) projednané soudem pod sp. zn. I Cad 60/2003. Předmětem obou správních rozhodnutí přitom byly samostatné a na sobě nezávislé nároky. Městský soud napadeným výrokem rozsudku rozhodl o zrušení rozhodnutí, proti němuž žaloba nesměřovala. Takový postup je třeba považovat za zmatečný.

Je-li rozsudek soudu zmatečný, nemůže již Nejvyšší správní soud zkoumat důvodnost věcných kasačních námitek, stejně tak jako vážit skutečnost, zda daným rozhodnutím došlo k porušení překážky věci rozhodnuté (res iudicata).

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2004, č. j. 2 Cad 56/2003 - 20 ve 2. výroku zrušujícím rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 9. 2002, č. 456 215 147 - č. II zrušil. Citované ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. se zrušením rozhodnutí spojuje vrácení věci soudu k dalšímu řízení a v odst. 3) s vázaností právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem. To ovšem přichází v úvahu jen tam, kde po zrušení rozhodnutí v kasačním řízení zůstává nějaký návrh, o němž musí soud rozhodnout. Tak tomu není tam, kde zmatečnost zrušeného rozhodnutí spočívala v neexistenci návrhu - žaloby. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl pouze o zrušení zmatečného výroku rozsudku, který v ostatních částech kasační stížností napaden nebyl. Nepřichází v úvahu ani postup podle § 110 odst. 1 věta první za středníkem - se zrušením výroku odmítnutí návrhu či zastavení řízení, neboť návrh zahajující řízení ohledně městským soudem zrušeného správního rozhodnutí v daném případě podán nebyl. Pokud byl podán samostatně, byl veden v jiném spise a bylo o něm rozhodnuto v jiném řízení.

Vzhledem k tomu, že věc není vrácena městskému soudu k dalšímu řízení nemůže tento soud rozhodnout o nákladech kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s. a rozhodne o nich Nejvyšší správní soud. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť v řízení o kasační stížnosti úspěšná nebyla (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.). Stěžovatelka byla v kasačním řízení úspěšná, ovšem ustanovení o úhradě nákladů řízení v jejím případě neplatí (§ 60 odst. 2, § 120 s. ř. s.). Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. 9. 2004

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu